

رمز رمزینه‌ها

گفت و گو کننده: میترا مطمئنیان آرانی (دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی)

علی معصومی گودرزی، مدیر دبستان پسرانه سرای زندگی منطقه ۴ تهران و دارای مدرک کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی سازمانی است. ایشان ۲۲ سال در آموزش سابقه دارد و در زمینه‌های فناورانه تجربه‌های خوبی داشته است. با توجه به موضوع این شماره مجله خدمت ایشان رسیدیم تا در خصوص فعالیت‌هایی که در مجموعه‌شان انجام شده است صحبت کنیم. با ما همراه باشید.

سرّی پاسخ استفاده کردید؟

□ کتاب‌های درسی و کمک‌آموزشی، مباحث هنری و خلاقیت و در واقع اموری که بتوان منابع اطلاعاتی آن‌ها را در جایی جمع‌آوری کرد و دانش آموز، چه با معلم چه بدون معلم، بتواند در زمان‌هایی که علاقه‌مند است دانشی کسب کند. در این زمینه دست ما بازتر بود، چون تولید محتواها ضروری‌تر از خود رمزینه‌های سریع‌پاسخ بودند. به همین دلیل رمزینه‌ها در اولویت نبودند. ولی دلیل سرعت بالای ما در تولید و توزیع رمزینه‌ها این بود که ما از سال‌های قبل‌تر از ۹۱ در درس‌های بخوانیم و بنویسیم، علوم، ریاضی، قرآن و هدایا محتواهای مربوطه را تولید کرده بودیم. اتفاقی که افتاد این بود ما به جای توزیع این اطلاعات روی فلش و سی‌دی، آن‌ها را روی سرور مجموعه قرار دادیم و دانش‌آموزان می‌توانستند از طریق رمزینه‌ها و قلم نوری اطلاعات را به سرعت کسب کنند.

آیا در مسیر طراحی و استفاده از رمزینه‌ها مانعی بر سر راه خود داشتید؟ آیا همکارانتان به راحتی کار با رمزینه‌ها را پذیرفتند؟

□ یکی از بزرگ‌ترین موانع روبه‌روی ما بحث‌های فرهنگی هستند. ما فناوری را وارد می‌کنیم، در حالی که فرهنگ بهره‌برداری از آن، نه تعریف و نه آموزش داده می‌شود. بیاییم در سطح خرد به جامعه نگاهی بیندازیم. قبلاً پدر و مادرها می‌رفتند مدرسه و پشت میز می‌نشستند. معلم مدرسه می‌آمد درس می‌داد و آن‌ها نکات را یادداشت می‌کردند و می‌نوشتند. حالا ما باید به این پدر و مادرها بگوییم بچه شما می‌تواند آموزش را از طریق ابزاری کسب کند که دیگر نیازی نیست به

جناب آقای معصومی بفرمایید از چه سالی و با چه هدفی از رمزینه‌های سریع‌پاسخ استفاده کردید؟

□ بنده در حدود سال ۱۳۹۱، با توجه به تحقیقاتی که در زمینه مباحث هوشمندسازی و بهره‌برداری از فناوری‌های روز در آموزش در کشورهای متعدد داشتیم، در استفاده از قلم‌های نوری در بحث آموزش به نتیجه رسیدم برای اینکه ما بتوانیم اطلاعات و دانش خاصی را در زمان کوتاهی به بچه‌ها انتقال بدهیم، استفاده از رمزینه‌های سریع‌پاسخ گزینه خوبی است.

به همین دلیل، در دوره ابتدایی شروع کردیم به طراحی کتاب‌هایی که رمزینه دارند. دانش‌آموزان با توجه به وجود سخت‌افزارهای متنوعی مثل رایانک (تبلت)، گوشی همراه پدر و مادر یا رایانه کیفی (لپ‌تاپ) می‌توانند با تگ‌هایی (برچسب‌های کوچک رمزینه‌های سریع‌پاسخ) که روی کتاب‌ها چسبانده می‌شدند و با استفاده از یک حلقه واسطه که قلم نوری بود و روی تگ‌ها قرار داده می‌شد، دانشی را در زمان کمی کسب کنند.

برای مثال می‌توانم بگویم، معلم ما می‌خواهد در درس علوم راجع به فرسایش خاک صحبت کند. شاید دانش‌آموز هیچ تصویری از فرسایش خاک نداشته باشد، ولی اگر فیلم یا محتوایی آموزشی در این زمینه ببیند، می‌تواند درک بهتری داشته باشد، در واقع یکی از اهداف اصلی خود بنده در زمینه آموزش این است که بتوانم موارد پیچیده را به زبان خیلی ساده و در زمان کمتری به دانش‌آموز انتقال بدهم.

در چه زمینه و موضوعاتی از رمزینه‌های

□ من معتقدم، در حوزه آموزش، حتی با حضور فناوری، هیچ چیز نمی‌تواند جای معلم را بگیرد. این اشتباه‌ترین تصور است که ما فکر کنیم معلم از حوزه تعلیم و تربیت حذف شود. معلم همواره به دلیل نقش تسهیلگری و راهنمایی‌اش باید حضور داشته باشد.

من معتقدم باید این نگاه را برای معلم‌ها، خانواده‌ها و حتی برای نظام تعلیم و تربیت در دنیا ایجاد کنیم که هیچ چیز جای معلم را نخواهد گرفت، چون تمام خلاقیت‌ها، از افکار معلم‌ها و در واقع افراد آموزشی نشئت می‌گیرد. ما اگر حتی بازترین مغزها را هم برای ربات‌ها بسازیم، باز در واقع آن ذهن، مغز و خلاقیت انسان است که می‌تواند موضوعی را رقم بزند که هیچ روبات و هیچ فناوری و هوش مصنوعی نمی‌تواند آن را ایجاد کند.

■ **با توجه به تجربه‌ای که در استفاده از رمزینه‌های سریع پاسخ دارید، فکر می‌کنید استفاده از رمزینه‌ها در دوره ابتدایی مناسب‌تر است یا متوسطه و چرا؟**

□ من معتقدم، به این شکل دسته‌بندی نکنیم. ما باید این کار را از حوزه ابتدایی شروع کنیم و به دانش‌آموزان آشنایی‌های اولیه را بدهیم. حالا هرچه سن بالاتر برود، شناخت عمیق‌تر و بهتر صورت می‌گیرد.

■ **به نظر تان چگونه می‌توانیم از این رمزینه‌های سریع پاسخ به شکل مطلوب‌تری، علاوه بر کتاب‌های دانش‌آموزی، استفاده کنیم؟**

□ شاید عمر این رمزینه‌ها نسبت به سرعت و پیشرفت فناوری از نظر بنده نهایت ۲۰ سال باشد، اما بهتر است دیگر نهادها و سازمان‌ها هم در این زمینه به کمک آموزش و پرورش بیایند. برای مثال شهرداری از این رمزینه‌ها در همه مکان‌های عمومی مثل پارک‌ها و مترو برای آموزش و یادگیری افراد، به‌خصوص دانش‌آموزان، استفاده کند؛ به طوری که وقتی والدین در حال خرید هستند، نوجوان با داشتن یک موبایل و رمزینه بتواند موضوعات کتاب ریاضی خود را مرور کند. ■ **سپاس از وقتی که برای این مصاحبه گذاشتید.**

آن شیوه قدیمی سر کلاس بنشینند تا یادگیری صورت بگیرد. به علت اینکه در ذهن من پدر یا مادر این نقش بسته که فرزندم حتماً باید سر کلاس باشد، پذیرش این موضوع از جانب اولیا سخت بود. ولی در این دو سال اخیر، به دلیل وجود کرونا، در کنار تمام مشکلاتی که برای حیطة آموزش داشت، در بحث بهره‌برداری از فناوری آموزشی، ما حداقل ۲۰ سال به جلو پرت شدیم. در کنار بحث فرهنگی و اولیا، ما تا به حال آموزگاران داشتیم که سر کلاس درس می‌رفتند و کسی ورود یا دخالتی در کارشان نداشت. راحت توضیحاتشان را می‌دادند. ولی حالا یکدفعه باید بنشینند و محتوا آماده کنند، نظم دهند و بعد آن‌ها را منتشر کنند. این تغییر و این دسته‌از تغییرات اولش با مقاومت همراه است. زمان برد تا ما همکارانمان را متقاعد کنیم که این فناوری به کمک شما آمده است تا حداقل از تکرار و تمرین‌های شما در زمان مفید کلاس بکاهد. مثلاً اگر به هر دلیلی دانش‌آموز در آن زمان نتوانسته از کلاس استفاده کند، با استفاده از این فناوری، زمان کلاس و انرژی خود را صرف مباحث دیگر می‌کند، نه تکرار و تمرین‌های مکرر و زمان‌بر.

در نهایت با برگزاری جلسات متعدد و توجیه و ترغیب همکاران، توانستیم آگاهی‌های لازم را بدهیم و سرعت بهره‌برداری را بالا ببریم. نکته‌ای که همکاران را بیشتر ترغیب می‌کرد، کسب دانش در این زمینه بود که می‌توانست حس بهتری به آن‌ها منتقل کند.

■ **آیا در همه پایه‌ها از رمزینه‌ها استفاده کردید؟ در کدام پایه‌ها نتیجه مطلوب‌تری گرفتید؟**

□ از پیش دبستان تا پایه ششم ابتدایی. خب، در پایه‌های بالاتر، به دلیل درک بهتر بچه‌ها از این نوع آموزش، راحت‌تر و بدون مقاومت چندانی توانستیم نتیجه مطلوب‌تری بگیریم.

■ **برخی از معلمان این نگرانی را دارند که شاید روزی فناوری‌ها و امکانات نوین از جمله رمزینه‌های سریع پاسخ جایگزین معلمان شوند. شما در این باره چه نظری دارید؟ به نظر شما این اتفاق رخ می‌دهد؟**